

הגיע הזמן שתשקיעי בעצמך

נשים הן חסרות ביטחון וחוששות מסיכונים? נכון יותר לכנות אותן "מודעות לסיכונים". ברברה סטיוארט, שהחלה את הקריירה שלה בחדרי מסחר גבריים ותחרותיים וכיום מייצעת ללקוחות העשירים ביותר, מפריכה את הסטראוטיפים על נשים רוצות להשקיע - מסר ברור: צריכות השראה

מאת רונית דומקה

שבכרבה סטיוארט נקלעה לרובע הפיננסי של טורונטו, בתחילת שנות ה-90, זה היה לגמרי במקרה. "עבדתי אחרי הלימודים באוניברסיטה כנציגת מכירות של דוקס, וכשהתקדמתי קצת נשלחתי לאזור הוה, שנחשב הטוב ביותר. הסתובבתי שם וראיתי בפעם הראשונה את חדרי המסחה, שמעולם לא שמעתי עליהם קודם, אף שלמדתי מינהל פיננסי", היא מספרת בעניינים בורקות. "ראיתי בערך 300 אנשים עומדים וצועקים. זה נראה לי כמו מקום ממש מלהיב לעבוד בו.

"מאו ומתמיד עניין אותי העולם הזה. לא היה לי שום ניסיון ולא ידעתי אפילו מה זו ריבית, אבל ידעתי איך למכור, ובוורוקס לימדו אותנו היד ללקוחות לאדם הבכיר ביותר, או ניסיתי את מולי". היא התקשרה לאנשים הבכירים יותר בחמשת הבנקים הגדולים ביותר והציעה את עצמה, אך הם לא ממש קפצו על המציאה. "אחרי 49 פעמים ששמעתי 'לא', היה מנהל אחד שהציע לתת לי שלושה חודשי ניסיון. זה היה קשה. אני זוכרת שהלכתי בכל ערב הביתה ובכיתי, כי לא הבנתי הרבה דברים, ואף אחד גם לא עזר לי יותר מדי, כי האווירה שם תחרותית מאוד. כל אחד רצה שהחברים שלו יקבלו את העבודה, ואני סתם הייתי ילדה שישבה שם. אבל בסוף איכשהו הכל התחבר עדיין לא ידעתי על מה אני מדברת, אבל שר החתי עם לקוחות ויצרתי אצלם עניין, ובסופו של דבר הצלחתי לא רע".

סטיוארט למדה מאו להפסיק לפחד ולהתחיל לאהוב את השווקים. היא קיבלה הסמכה כאנליסטית פיננסית מוסמכת (CFA), וכיום, כשותפה ומנהלת תיקים בחברת קמברלנד פרייבט ולת' מנג'מנט, היא מייצעת ליוזמים, כנהלים ומשפחות עשירות, ומסייעת להם לבנות אסטרטגיית השקעות. אך כאישה שעשתה את דרכה למעלה בכך חות עצמה ובעזרת הרבה עקשנות וכוח התידה, תמיד התהה סטיוארט מדוע אין יותר נשים בתעשייה. המשבר הכלכלי העולמי של 2008-2009 גרם לה להתחיל להתעמק בנושא ולחקור אותו. "אלה היו ימים קשים, שיאו של המשבר המצב בשווקים היה גרוע וכל הלקוחות היו מודאגים לגבי הכסף שלהם. אף אחד לא רצה לדבר איתנו", מספרת סטיוארט, שהגיה עה לישראל בחודש שעבר כאורחת של אגודת אנשי ההשקעות בישראל (ISIP), המייצגת מורסטי CFA בארץ ופועלת לשיפור הסטנדרטים האתיים והמקצועיים במגזר הפיננסי הישראלי. "הייתי קצת מדוכאת וניסיתי למלא את הזמן שלי, ולכן התחלתי להתעניין בנושא של נשים וכסף. בכל ערב, בבית, הייתי גולשת באינטרנט, מסתכלת כאתרים של בנקים וקוראת מחקרים. קראתי כל מה שהיה זמין בנושא - ונדהמתי

ברברה סטיוארט: "אני מסכימה שנשים משקיעות יותר בזהירות מאשר גברים, אבל אומרים שנשים חסרות ביטחון ונמנעות מסיכונים, כאילו שהן יצורים מפוזרים שחוששים לצאת מהבית ולא מבינים, וזה לא המצב"

לגלות שהכל הוצג באור שלילי", היא מסבירה. כסטיוארט מדברת על אור שלילי, היא מתייחסת לעשרות מחקרים ומאמרים שיצאו בשנים האחרונות ותיארו נשים כמי שאינן מתעניינות בסוגיות פיננסיות, לא אהבות להשקיע, ובעיקר חוששות מסיכונים. "זה נשמע לי מוזר", היא אומרת, "כי בעבודה היומיומית שלי אני עובדת עם הרבה נשים חוקות וכולן משקיעות, לכן תהיתי מה פשר המסרים כאלה, נראה היה כאילו אף אחד לא שאל נשים חכמות. זה היה ממש לא מדויק.

"אני מסכימה שנשים משקיעות יותר בזהירות מאשר גברים, אבל השפה שמשתמשים בה לתיאור הנשים נשמעת שלילית - אומרים שנשים חסרות ביטחון ונמנעות מסיכונים (Risk Averse), כאילו שהן יצורים מפוזרים שחוששים לצאת מהבית ולא מבינים, וזה לא המצב. אני קוראת לנשים האלה מודעות לסיכונים (Risk Aware), כי המשמעות של מודעות היא 'אני לוקחת יותר זמן, אני בודקת את החומר, חשוב לי איפה אשקיע את הכסף שלי'. 'ברגע שהן יודעות כמה הן רוצות להשקיע, הנשים האלה משקיעות הרבה כסף. בישראל פגשתי נשים כאלה, שעזבו את העבודה, הבינו מה נותן להן השראה והקימו כמו ידיהן עסק. מובן מסוים הן אפילו לוקחות סיכון גבוה יותר - כי הן משקיעות 80% מהנכסיהן שלהן בעסק".

להשקיע יותר במטרות שחשובות להן, בין אם אלה ארוגוני צדקה, סטארטאפים או השקעה בחברות של חברים, הכל עניין של הגדרה, היא מסבירה.

"לא צריך 'לחנך' נשים - וזו תפיסה שגויה שמרגיזה הרבה נשים כי הרבה מהן מבינות בעור לם ההשקעות. זה בכלל לא עניין של חינוך, כי גם להרבה גברים אין השכלה בתחום ובכל זאת הם משקיעים במניות מסיבות שונות. אולי הם פשוט אוהבים לדבר על זה. לכן אחד הנושאים שבהם עוסק השנה הדו"ח הוא 'הכסף עדיין מדבר - אבל השיח משתנה'."

סטיוארט מספרת בהתלהבות כי שמעה באיחור על קבוצה מיוחדת של נשים שמתנהלת בתוך Shareville, רשת חברתית שוודית לנשים שקיעים. "יש להן קהילה של נשים שנקראת 'נשים מדברות על מניות', מעין מועדון נשים שמשתפות זו את זו בהשקעותיהן ומתייעצות בקבוצה. זה נשמע לי ממש כיף, וזה לדעתי סימן לבאות: יהיו דרכים מסעירות הרבה יותר לקבל רעיונות להשקעות".

הרשתות החברתיות משנות לגמרי את כללי המשחק עבור נשים בעולם ההשקעות. "כשעבדתי כסוחרת מט"ח לפני שני עשורים, כל המידע על מניות ואג"ח הגיע ממסופי המידע של בלומברג או רויטרס, שעולים לחברות שלנו עשרות אלפי דולרים בשנה", כתבה סטיוארט בשנה שעברה בעיתון "סאן" הקנדי, שבו מתפרסמים מדי פעם טורים שלה בעניינים פיננסיים. "כיום, יש לנו הרבה יותר אפשרויות. אנחנו יכולות להסתכל בזמן אמת ברשתות חברתיות כמו טוויטר - והכל נמצא שם בחינם". נשים, שוענות סטיוארט, מעדיפות לקבל רעיונות השקעה מאנשים שהן מכירות, בני משפחה ומודלים לחיקוי. לכן, היא אומרת, "חשוב שנעביר לילדים שלנו מסרים חיוביים על כסף, כי בכל סיפורי ההצלחה ששמעתי מנשים, היתה דמות שלימדה אותן משהו בגיל צעיר, שאמרה להן 'כדאי לך להיות עצמאית מבחינה כלכלית'".

חלק מהבעיה, מודה סטיוארט, היא שנשים לא אוהבות את הורגון והביטויים המורכבים שמשמשים בהם בעולם הפיננסי. "כשאנחנו מקבלים דוחות של אנליסטים ואמורים לה בין מהם איזו מניה כדאי לקנות ללקוחות, אני לא יכולה להשתמש בהם, כי אולי 2% מה לקוחות שלי - גם גברים וגם נשים - מבינים את כל מה שכתוב שם", היא אומרת. "אנחנו נוצחים במשרד על כך שלפעמים אנחנו קוראים דו"ח ובסופו עדיין לא מבינים כמה החברה עוסקת.

"צריך להציג את הדו"חות האלה בצורה מעניינת יותר. במצגות שאנחנו עורכים ללקוחות ומומינים אותם לשמוע על הכלכלה, אנחנו

צילום: אייל טוואג

"בישראל פגשתי נשים שעזבו את העבודה, הבינו מה נותן להן השראה והקימו כמו ידיהן עסק. במובן מסוים הן לוקחות סיכון יותר גבוה - כי הן משקיעות 80% מהנכסיהן שלהן בעסק"

להבין מה הם רוצים לעשות עם הכסף, מה היעד שלהם, ולנסח זאת בשפה פשוטה".

אחד המרואיינים של סטיוארט, אשווין צ'הברה, נשיא חברת Euclidean Capital מניו יורק שהיה בעבר סמנכ"ל השקעות במריל לינץ', אמר לה כי ראה שהנשים שעובדות בחברה שלו מצטיינות בכך במיוחד. "יש כישורים מסוימים מאוד שרושים כדי לייצג, והם לא בהכרח רק כישורים פיננסיים", אמר לסטיוארט. "צריך יכולת להתחבר לאנשים, להבין מספרים, לכתוב היטב ולתכנן תיקי השקעות מתאימים", המשיך. "נשים אימצו בשלב מוקדם את המסגרת של התאמת החלטות השקעה ליעדים ושאיפות, ונשים מתאימות במיוחד לתפקיד העתידי של יועצי השקעות מתחכמים".

סטיוארט, אגב, אומרת כי ביותר מ-20 השנים שהיא נמצאת בעולם הפיננסי, היא לא חשה מעולם שהיא נמצאת ב"מועדון של גברים". "התאמת את עצמי גדלתי עם אח גדול והיינו משחקים כל ערב פינג פונג", היא מחייכת. "כנראה שאני אחת מהנשים שיש להן תכונות גבריות יותר. אבל לא בהכרח צריך תכונות כאלה, כי ככל שהעולם הפיננסי משתנה, אנחנו צריכים בו סוגי תקשורת נשיים יותר. צריך שיהיה גיוון, ואם יהיו גם גברים וגם נשים - נגיע לתוצאות טובות יותר".